

Необхідність відновлення видання в перші роки незалежності викликана відновленням його актуальності та усвідомленням українцями себе як окремої нації.

Сьогодні українське питання лише частково змінило свій характер, проте воно й досі залишається відкритим. Його сучасний стан докладно розглядає З. Партико у матеріалі «Цивілізаційний вибір» (газета «День», № 175 (3095) за 1 жовтня 2009 року). Автор говорить, що до вирішення цього питання багато хто підходить з минулого досвіду, коли Україна була колоніальним додатком до інших самостійних країн і перш за все Росії, оскільки саме до неї належало дві третіх усієї території України. Проте такий підхід, за твердженням З. Партико, помилковий. «Для вирішення цього питання необхідно виходити не з минулого досвіду, а з перспективи розвитку світу хоча б на найближче століття». Він наводить п'ять відмінностей між Україною та Росією, з огляду на які, нашої державі не слід підкорятися волі «старшого брата».

Отже, можемо зробити висновок, що українське питання починаючи з XIX століття і до сьогодні залишається одним з найбільш актуальних питань Європи, проте, будучи до 1914 року академічним, воно переростає в питання практичне, переростає в нагальну національну проблему, що потребує свого вирішення.

Наук. кер. – Яременко Л. М., *ст. викл.*

ОСТАННЯ СТОРІНКА СУЧАСНОЇ МІСЬКОЇ ГАЗЕТИ: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ

Осюхіна М., *студ.*

Факт існування у структурі газети такого поняття як остання сторінка є дискусійним. Водночас, ми не знаходимо в сучасному журналістикознавстві тлумачення цього терміну, хоча поняття остання сторінка набуває актуальності, оскільки відіграє значну роль у формуванні обличчя газети.

Метою нашої статті стала спроба описати останню сторінку газети.

Об'єктом дослідження стали матеріали останньої сторінки 8 номерів газети «Суми і сумчани» від 4 січня до 26 лютого 2010 року.

Щодо оформлення останньої сторінки, то вона відрізняється від першої, наприклад, відсутністю логотипу газети, анонсів і наявністю нових елементів. В. Карпенко зазначає, що вихідні данні (титул видання, прізвище редактора, номер свідоцтва про державну реєстрацію, адреса редакції, наклад та інше) зазвичай розміщуються горизонтально наприкінці газети, в нижній частині останньої сторінки, або там же – вертикально [2]. У статті «Композиція газетної шпальти» говориться, що наприкінці газети, як правило, розміщують невеликі за обсягом інформаційні матеріали, анекдоти, рекламні блоки, а також багато ілюстрацій [3].

Для того, щоб підтвердити чи спростувати наше уявлення про таке поняття, як остання сторінка, розглянемо останню шпальту газети «Суми і сумчани».

Офіційний тижневик сумської міської ради «Суми і сумчани» існує вже понад 12 років. На сьогоднішній день його головним редактором є член партії БЮТ Анатолій Міненко, загальний тираж газети – 4 000 примірників. Кількість сторінок газети динамічна: від 12 до 40, це пояснюється обсягом офіційної інформації, який змінюється щотижня. Кожна шпальта має власне найменування («Самоврядування», «Пульс міста», «На часі», «Тема», «Інформуємо, консультуємо, радимо», «Офіційно», «Життя як воно є», «Актуально», «Звідусіль»), досліджувана нами шпальта має очевидну назву – «Остання сторінка». Її особливість полягає в тому, що в газеті «Суми і сумчани» друкуються повноцінні журналістські матеріали, на відміну від, наприклад, газети «В двух словах», де остання сторінка – рекламна.

Водночас зауважимо, що тематична спрямованість шпальти досліджуваної газети під загальною назвою «остання сторінка» включає в себе ті матеріали, що не підходять для жодної вищезазначеної рубрики.

У кожному номері газети «Суми і сумчани» на останній шпальті друкуються вихідні данні, де зазначається назва видання, засновник, реєстраційне свідоцтво, передплатний індекс, головний редактор, адреса редакції, контакти, умовні скорочення, тираж, номер замовлення, видавець, відповідальний секретар, літературний співробітник, дизайнер та комп'ютерний верстальник, рекомендована ціна, інформація про те, що рукописи поверненню не підлягають, що за точність фактів і рекламних оголошень відповідають автори матеріалів та рекламодавці, за якість друку –

друкарня, і те, що листування з читачами відбувається тільки на сторінках газети.

У № 1-2 (582-583) на останній сторінці маємо три матеріали, кожен з яких підкріплений фотоілюстрацією. У публікації «Суми чистішають» – інформація про діяльність благодійного фонду «За чисте місто», порушуються питання екології та соціальної сфери життя. Публікація «З Україною в серці, з любов'ю до України» розповідає про відвідини зірок українського шоу-бізнесу Сум у рамках акції підтримки Юлії Тимошенко, подія стосується культурного життя міста. «Раз, два, три – ялинонько, гори!» – йдеться про святкове відкриття центральної ялинки міста. Особливістю цієї сторінки є повідомлення про те, що наступний номер вийде пізніше, а саме 15-го січня.

У № 3 (584) від 15 січня 2010 року на досліджуваній шпальті знаходимо дві публікації: перша – «Ми зробимо неможливе» – оздоблене двома фото. В ній йдеться про перемоги міської команди з хокею на траві «Сумчанка» та про її плани на майбутнє. «Фантастика й реальність» має одну ілюстрацію, з публікації дізнаємося про мистецьку виставку, присвячену Миколі Гоголю, що була організована в муніципальній галереї.

У № 4 (585) від 22 січня 2010 два матеріали та дві ілюстрації. Перший – «Галерея – це посмішка міста» – інтерв'ю з директором Сумської муніципальної галереї; та «Батік дарує квіти» – про виставку робіт художниці-аматора Інеси Сидоренко. Обидві публікації стосуються мистецького життя міста.

У № 5 (586) від 29 січня 2010 року на останній сторінці маємо лише один матеріал, оздоблений двома фото. «Ваша перемога рівнозначна проліскам узимку», розповідає про перемогу збірної команди Сум з індорхокею «Сумчанка» на чемпіонаті Європи та подає довідку з історії спорту нашого міста.

У № 6 (587) від 3 лютого 2010 року маємо три публікації й по одному фото до кожної. У «Майбутнє є!» читаємо про благодійний концерт талановитих дітей під патронатом міського та обласного голови. «Золото «Сумчанки» оцінили в Києві» розповідає про прес-конференцію, яку влаштували для нашої спортивної команди в Києві. Публікація «Науковців Сумщини криза не зупиняє» висвітлює презентацію книг з маркетингу, серед авторів – сумські вчені.

У № 7 (588) від 12 лютого 2010 року на останній шпальті два матеріали з ілюстраціями. «Навічно викликані до дошки» висвітлює закінчення обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2010», а «Лицар пісні» – розповідь про видатного музичного етнографа, педагога, фольклориста, історика та чоловіка Лесі Українки Климентія Квітку, якому виповнилося 130 років від дня народження.

№ 8 (589) від 19 лютого 2010 року яскраво вирізняється від попередньо досліджених номерів тим, що перша та остання сторінки – кольорові, а отже газета має більшу палітру виражальних засобів. «Масляна по-сумськи» про святкування Масляни в парку культури та відпочинку ім. І. Кожедуба з фотографіями, «Це корисніше, ніж телевізор» знайомить читачів з проектом експресивного мистецтва «Небо» підкріпленим однією ілюстрацією.

У № 9 (590) від 26 лютого 2010 року є три матеріали й така ж кількість фотографій. У першій публікації «Готові на всі 100%» читаємо про готовність міста до відкриття Кубку європейських чемпіонів з індорхокею серед жінок, у другій, «Не тільки Україна має таланти», – про перший фестиваль творчості студентів-іноземців, що пройшов у СумДУ, а з «Дайте ж, добродійко, руку!» дізнаємося про наближення другого Віденського балу в Сумах та про відкриття Школи світського життя.

У № 3, 4, 5, 6, 7, 8 на останній сторінці в правому верхньому кутку маємо вертикальне вікно, у якому друкуються привітання, зазвичай депутатам міської ради, членам політичних партій, можновладцям.

Остання сторінка не поділяється на колонки чи рубрики, дві (рідше три) публікації розташовані горизонтально, інколи розділяються лінією. Кожен матеріал підписаний автором, прізвище та ім'я журналіста зазначається наприкінці публікації.

Таким чином, проаналізувавши тематичну палітру, структуру, матеріали останньої сторінки газети «Суми і сумчани», можемо зробити висновок, що вона різноманітна, проте торкається лише обраного кола тем.

Отже, на останній сторінці досліджуваної газети найпопулярнішими є теми культури, мистецтва, спорту, освіти, науки та екології. Водночас, вважаємо дивним, що вищезазначеним темам не надається окремої рубрики, адже теми культури та

екології є актуальними й вимагають більш детального висвітлення, ніж побіжний огляд на останній сторінці.

Зазначимо відсутність розважальної інформації, зокрема кросвордів, порад, анекдотів, цікавих фактів, що є звичним для останніх сторінок інших газет (наприклад, «Ваш шанс», «В двох словах», «Ярмарок», «Панорама»).

Знаковим для газети «Суми і сумчани» визначимо часті врізки привітань та постійні вікна вихідних даних, обов'язковими також є фотоілюстрації.

Не зрозумілою залишається обмеженість тем, обраних редакцією для висвітлення. Діяльність муніципальної галереї та перемога команди з індорхокею – не єдині події культурного та спортивного життя міста. Ймовірно, така редакційна політика газети.

Порівнюючи визначення останньої сторінки з визначенням, сформованим на основі теоретичних відомостей, можемо зробити висновок, що вони майже збігаються, різниця полягає в тому, що після вивчення газети, вдалося більш чітко окреслити тематичну палітру останньої шпальти міської газети.

Таким чином, остання сторінка – це шпальта газети, де зустрічаються матеріали з культурної, наукової, спортивної сфери життя суспільства, де присутні розважальні та рекламні матеріали, велика кількість ілюстрацій та вихідні дані

Виходячи з цього тлумачення, можемо припустити (якщо тимчасово опустити поняття специфіки видань та редакційної політики), що остання сторінка, як правило, за своїм тематичним наповненням не містить інформації на злободенні теми, про політику, економіку, бо ці відомості вже розміщені на початку випуску. А отже, тут можна зустріти новини культурного, суспільного, наукового життя, інформацію, що матиме інформаційний чи розважальний характер.

Розуміємо, що наше визначення не є універсальним і не може бути використано для детермінації кожного періодичного видання, проте, вважаємо, що явище останньої сторінки, як шпальти газети, буде правдивим у більшості випадків. Водночас, маємо визнати, що тематична, композиційна особливість останньої сторінки – поняття більшою мірою формальне, ніж наукове.

Список використаних джерел:

1. Григораш Д. С. Журналістика в термінах і виразах / Григора Д. С. – Львів: Видавниче об'єднання «Вища школа»: Видавництво при львівському державному університеті, 1974. – С. 160
2. Карпенко В. О. Редакторська справа: проблеми майстерності: Частина I. Поняття фаху: зміст, форма, нюанси: Конспект лекцій, прочитаних для студентів Інституту журналістики / Карпенко В. О. – К.: Інститут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. – С. 118 – 119.
3. Композиція газетної шпальти // Журнал Комп'юАрт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.compuart.ru/article.aspx?id=16440&iid=748>
4. Ленін В. І. Ленін – журналіст і редактор / Ленін В. І. – М.: Госполіздат, 1961. – С. 342

Наук. кер. – Ткаченко О. Г., *д-р філол. наук, проф.*

СЕКЦІЯ ПОЛІТОЛОГІЇ, СОЦІОЛОГІЇ ТА ПСИХОЛОГІЇ

СІМЕЙНИЙ КОНФЛІКТ МІЖ ПОКОЛІННЯМИ

Товстолиткіна М.В., *студ.*

Сім'я - найдавніший інститут людської взаємодії, унікальне явище. Її унікальність полягає у тому, що декілька осіб найтіснішим чином взаємодіють протягом тривалого часу, що налічує десятки років, тобто впродовж більшої частини людського життя. У такій системі інтенсивної, взаємодії не можуть не виникати спори, конфлікти і кризи.

Конфлікти між поколіннями - одні з найпоширеніших у повсякденному житті. Неможливо, знайти таку сім'ю, де б були відсутні конфлікти між батьками і дітьми. Навіть у благополучних сім'ях у більше ніж 30% випадків наголошуються конфліктні взаємини (з погляду підлітка) з обома батьками.

Чому ж виникають конфлікти між батьками і дітьми? Про це говорять психологічні чинники цих конфліктів.